

SPRÁVA MÍSTNÍHO POPLATKU ZA UŽÍVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ

Konzultační den 22. října 2019

OBSAH

- **MÍSTNÍ POPLATKY – právní rámec**
- **ZAVEDENÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ OZV**
- **MÍSTNÍ POPLATEK ZA UŽÍVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ**
- **ŘEŠENÍ KONKRÉTNÍCH SITUACÍ**

Správa místních poplatků

- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
 - **lex specialis**
 - hmotněprávní předpis
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
 - procesní předpis

Zavedení místních poplatků OZV

- stanovení místních poplatků – ust. § 14 odst. 1 ZMP
= **SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST OBCE**
- správa místních poplatků (vybírání, vyměřování a vymáhání)
= ust. § 14 odst. 3 ZMP - **PŘENESENÁ PŮSOBNOST**
„Řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.“
- místní poplatky zavádí obec **OBECNĚ ZÁVAZNOU VYHLÁŠKOU** = ust. § 14 odst. 2

Ustanovení o jednotlivých místních poplatcích v zk. 565/1990 Sb.

- předmět poplatku
- subjekt poplatku - poplatník, plátce
- sazba
- osvobození – úlevy
- splatnost poplatku
- specifické ustanovení platné jen pro konkrétní poplatek

Předmět poplatku

- místní poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá za tzv. zvláštní užívání veřejného prostranství
- „veřejné prostranství“
 - def. ust. § 34 zk. č. 128/2009 Sb., o obcích
 - všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Vlastnictví je nepodstatné – Vlastník pozemku má možnost vyloučit obecné užívání svého pozemku např. tím, že ho oplotí, čímž taková plocha ztratí charakter veřejného prostranství.

Usn. sp.zn. I. ÚS 59/2000 „ ... je plně v dispozici každého vlastníka pozemku, zda jej veřejně zpřístupní, či nikoliv.“

Rozs. NS č.j. 33 Odo 1253/2005 ... „Pokud předmětný pozemek splňuje všechny znaky veřejného prostranství, je nutno akceptovat možnost, že obec takovýto pozemek prohlásí za veřejné prostranství OZV, která jen deklaruje již existující stav.“

Předmět poplatku

- „zvláštní užívání“
 - zpoplatňuje se
 - vymezeno taxativní výčtem ust. § 4 odst. 1 ZMP
 - provádění výkopových prací
 - umístění dočasných staveb a zařízení sloužících
 - pro poskytování prodeje a služeb,
 - pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení,
 - zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí,
 - umístění skládek,
 - vyhrazení trvalého parkovacího místa a
 - užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl
- „obecné užívání“
 - nezpoplatňuje se
 - užívání vozidly, chodci, každý má možnost procházet se v parku, po náměstí,

Předmět poplatku

- mezi zpoplatněná veřejná prostranství není možné zahrnout lesy, pozemky tvořící zemědělský půdní fond, dálnice a silnice
- veškerá působnost v daných oblastech je státní správou, obec zde vykonává přenesenou působnost.
 - Pl. ÚS 24/94 (obecně)
 - Pl. ÚS 24/94 (lesopark)
 - Pl. ÚS 19/94 (dálniční odpočívadlo)

Subjekt poplatku

- **poplatník**
 - fyzická i právnická osoba, která užívá veřejné prostranství tzv. zvláštním způsobem (je nutné sledovat, za jakým účelem a v čí prospěch dochází k užívání veř. prostranství)
- **daňová/poplatková povinnost je nepřenosná**
 - umístění lešení, skladování stavebního materiálu, poplatníkem je investor stavby, nikoliv zhotovitel
- **nájemné x místní poplatek**
 - rozs. NSS č.j. 9 Afs 86/2008-89 „Pronajme-li si nájemce pozemek, který je veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zk. č. 128/2008 Sb., o obcích, pak jeho povinnost hradit nájemné vyplývající ze soukromoprávního nájemního vztahu nenahrazuje veřejnoprávní povinnost platit místní poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství dle § 4 zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích.“

Sazba poplatku

- činí až 10,-Kč za každý i započatý m² a každý i započatý den.
- za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek (tedy až na 100,- Kč za každý i započatý m²).
- Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.
 - zjednodušení poplatkového řízení
 - výše paušální částky nemůže přesahovat součet jednotlivých denních sazeb stanovených v OZV → obcházení zákona (poplatková povinnost vyšší než v OZV stanovená denní sazba)

Osvobození - úlevy

Zákon stanovuje negativní vymezení předmětu zpoplatnění

- věcné
 - „Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.“
- osobní
 - Poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené.

Osvobození - úlevy

charitativní a veřejně prospěšné účely
pojmy nejsou definovány

- Účely dobročinné - sloužící předem neurčenému okruhu osob, aktivity neziskové
- Charita - nástrojem tradiční společnosti s podstatnou rolí neziskových subjektů (občanských sdružení, nadací, nadačních fondů atd.) k pomoci jednotlivcům v případě nouze
- Veřejně prospěšné – např. účely sociální, zdravotní, osvětové (př. vybudování dopravní obslužnosti – zastávky, čekárny, přístřešky pro cestující a jejich údržba)

MF - odpověď na dotaz MP/07/2018

- **Dotaz** – „Lze zvláštním užíváním veř. prostranství umístění zařízení sloužících pro prodej a poskytování služeb, je-li tímto zařízením buď odpadkový koš (s popelníkem), dekorativní sud (na odložení sklenic), květináč s rostlinami (dekorace) před restaurací, anebo kontejner sloužící ke shromáždění oděvů pro charitu?“
- **Odpověď** - Posoudit, zda toto „zařízení“ je skutečně zařízením sloužícím pro poskytování prodeje a služeb.

ANO - zpoplatnit

- Místo stolů či pивních pultů jsou používány sudy.
- Květinová dekorace ohraničující prostor předzahrádky.

NE - nezpoplatnit

- Umístění ojedinělých květináčů před vstupem do budovy, umístění odpadkových košů nebo popelníků na chodnících.
- Kontejnery na oděvy pro charitu – nejedná se o žádný způsob užívání veřej. prostranství vymezený v ZMP.

MF - odpověď na dotaz MP/22/2018

- **Dotaz** – „Lze stanovit MP za užívání veř. prostranství roční paušální částkou v případě, že je průběhu ročního užívání veř. prostranství přijata nová OZV s účinností od 1. 4. 2018, která stanovuje odlišnou výši roční paušální částky, než doposud účinná OZV? Pokud ano, jakou roční paušální částku lze aplikovat?“
- **Odpověď** – Řešení – v OZV přechodná ustanovení. Pokud je OZV nestanovuje, je podstatná skutečnost, kdy poplatníkovi vznikla poplatková povinnost (faktický počátek užívání veř. prostranství). Pokud poplatníkovi vznikla popl. povinnost do 31. 3. 2018 včetně, využije se roční paušální částka stanovená původní OZV (po celý rok, nijak se nekrátí). Pokud vznikla po 31. 3. 2018, využije se roční paušální částka stanovená novou OZV.

MF - odpověď na dotaz MP/05/2017

aktualizováno ke dni 21. 6. 2019

- **Dotaz** – „Lze považovat a jako zvláštní užívání veř. prostr. ve smyslu ZMP zpoplatňovat umístění stanů, pultů či dalších zařízení při pořádání předvolebních propagačních akcí politických stran?“
- **Odpověď** – ZMP v ust. § 4 odst. 1 uvádí mezi zvláštními způsoby užívání veř. prostranství „užívání pro reklamní akce“, či „umístění reklamních zařízení“, lze umístění stanů, pultů či dalších zařízení při pořádání předvolebních propagačních akcí politických stran posuzovat jako zvláštní už. veř. prostr.
- Zk. č. 424/1991 Sb., o sdružování v politic. stranách a v politic. hnutích stanoví v § 3 odst. 1, že strany a hnutí jsou PO, je nepochybné, že politická strana či hnutí je poplatníkem MP.
- **DOPLNĚNÍ NA ZÁKLADĚ POŽADAVKU MV**
- V případě konání shromáždění oznámených v souladu se zk. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďování, je správce poplatku povinen respektovat uplatnění práva shromažďovacího.
- Umístění stanů, pultů, propagač. příp. jiných zařízení, které jinak podléhá MP, nebude zde správcem poplatku posuzováno jako zvláštní užívání veř. prostranství. Důvodem je, že podstatou zboru veř. prostranství je shromáždění osob, které podle zk. o právu shromažďovacím svolal a oznámil jeho svolavatel.

Platební výměr

- náležitosti rozhodnutí obecně § 102 odst. 1 DŘ
 - a) označení správce daně, který rozhodnutí vydal
 - b) číslo jednací, popřípadě číslo platebního výměru
 - c) označení příjemce rozhodnutí
 - d) výrok s uvedením práv. předpisu, částku a číslo účtu
 - e) lhůtu k plnění § 139 odst. 3 – **vždy 15 dnů od PM (z moci úřední)**
 - f) poučení o možnosti podat odvolání
 - g) podpis úřední osoby a otisk úředního razítka
 - h) datum, kdy bylo rozhodnutí podepsáno
- § 102 odst. 2 **odůvodnění – vždy**

Vyměření MP

- § 102 odst. 2 DŘ – rozhodnutí **obsahuje odůvodnění**, nestanoví-li zákon jinak
- § 139 odst. 1 DŘ – daň lze vyměřit na základě daňového přiznání nebo vyúčtování, nebo **z moci úřední (= vyměření místních poplatků)**
- § 147 odst. 1 DŘ - Správce daně v nalézacím řízení stanoví daňovému subjektu daň rozhodnutím, které se označuje jako platební výměr
- § 147 odst. 3 DŘ dojde-li ke stanovení daně **z moci úřední musí** být rozhodnutí o stanovení daně **odůvodněno**

Judikát NSS

NSS 2 Afs 102/2016-43, 20. 10. 2016, č. 3508/2017 Sb. NSS

Uzavřením soukromoprávní dohody o narovnání (§ 1903 a násl. občanského zákoníku z roku 2012) mezi obcí na straně jedné a soukromou osobou, která by měla platit poplatek za využití veřejného prostranství podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, na straně druhé nelze „překvalifikovat“ soukromoprávní plnění této soukromé osoby obci (zde nájem za pozemek mající charakter veřejného prostranství, který je ve vlastnictví obce) na plnění veřejnoprávní a fakticky započíst stávající plnění soukromoprávní na plnění veřejnoprávní. Takovou dohodou o narovnání by bylo možno vyjasnit a nově ujednat závazek toliko soukromoprávní.

Judikát NSS

NSS 2 Afs 102/2016-43, 20. 10. 2016, č. 3508/2017 Sb.
NSS – pokračování

Narovnáním by bylo možné pouze vyjasnit a nově ujednat soukromoprávní vztahy v rámci sféry soukromého práva (zde např. ujednat, že pozemky se poskytnou zhotoviteli stavební zakázky bezúplatně - samozřejmě s výhradou, že takový postup by připouštěly právní předpisy upravující hospodaření s majetkem obcí). Veřejnoprávní povinnosti zhotovitele musí být pak stanoveny orgánem nadaným k tomu příslušnou pravomocí a způsobem předvídaným veřejným právem. Vyměřit poplatek za zábor veřejného prostranství (a případně jej zcela či zčásti prominout, a to jen z důvodů, s nimiž příslušná veřejnoprávní úprava počítá) je tedy třeba nezávisle na obsahu a povaze soukromoprávních ujednání.

Metodika MF

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky>

Metodická doporučení

https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky?t1_11=poplatky

- Vyměřování místních poplatků podle zákona o místních poplatcích a daňového řádu a vzory platebních výměrů
- Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace
- Metodické doporučení k aplikaci ustanovení § 16a a § 16b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 266/2015 Sb.
- Metodická pomůcka k postupu při vymáhání nedoplatku na místním poplatku
- Metodický postup k § 12 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 266/2015 Sb.

Odpovědi na dotazy

Aktuální informace

Metodika MV

<https://www.mvcr.cz/odk2/>

Stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MV

[Metodický materiál k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují místní poplatky dle předpokládaného právního stavu k 1. 1. 2020](#)

<https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim-pro-vydavani-obecne-zavaznych-vyhlasek.aspx>

Děkuji za pozornost

Mgr. Irena Sinkulová
Krajský úřad Plzeňského kraje
Odbor ekonomický

